بعد از رد صلاحیت نواز شریف نخست‌وزیر سابق پاکستان، جایگاه‌وی در مجلس ملی خالی مانده است. برای این منظور انتخابات میان‌دوره‌ای در لاهور برگزار می‌شود و همسرش کلثوم نواز نامزد شرکت در این انتخابات است. شهر لاهور مرکز ایالت پنجاب حوزه نفوذ حزب مسلم لیگ شاخه نواز شریف است بنابراین نماینده این حزب شانس بیشتری برای پیروزی در انتخابات میان‌دوره‌ای دارد.

ورود «همسر نواز شریف» به کارزارهای انتخاباتی پاکستان

با صاحب نظران

فرق ترامپ با پیشینیانش

عاطف‌الغمری/تحلیل‌گر مشهور جهان عرب.

دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، در سیاست خارجی خود با رؤسای جمهور پیشین تفاوت‌هایی دارد. برای مثال ریچارد نیکسون، هنری کیسینجر را به‌عنوان مشاور امنیت ملی و بعد وزیر خارجه در کنار خود داشت، کسی که ابتکار عمل دیپلماتیک بالایی داشت و توانست با چین و بعد ویتنام صلح کند و در سال ۱۹۷۲ نیز با اتحاد جماهیر شوروی به توافق برسد. او همچنین در رابطه با اعراب و اسرائیل از یک دیپلماسی گام‌به‌گام تبعیت می کرد. پیش از او، رئیس جمهور هنری ترومن –در دهه ۴۰– هرچند در امور خارجه تجربه کمتری داشت، اما این نقص را با تکیه بر دو نفر از برجسته‌ترین وزیرانش یعنی جورج مارشال و دین اچسون جبران می کرد. مارشال صاحب ابتکار عمل (طرح مارشال) برای بازسازی اروپا و ویرانی‌های باقی‌مانده از جنگ جهانی دوم بود. اچسون نیز ملقب به استاد دیپلماسی مدرن بود، به خاطر نقشی که در ایجاد چارچوب عملی برای استراتژی مهار داشت؛ طرح اصلی تأسیس ناتو. هنگامی که او وزیر خارجه بود نقشی محوری در تأسیس بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی از جمله صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی داشت. جورج بوش پدر در دوران زمامداری خود بر تجارب افرادی مانند برنت اسکوکرافت، مشاور امنیت ملی اش و جیمز بیکر، وزیر خارجه، تکیه داشت، کسانی که به دنبال فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱، نقش مهمی در ایجاد استراتژی جدید امنیت ملی آمریکا داشتند. هنگامی که جورج بوش پسر در سال ۲۰۰۱ قدرت را به دست گرفت، رهبران جنبش نومحافظه کار به کاخ سفید سرازیر شدند و بر سیاست خارجی و دفاع این کشور نیز چنگ انداختند. اما دوران ریاست جمهوری باراک اوباما شاهد شکاف‌های حادی در داخل دولت بود از جمله نزاع بین رئیس شورای امنیت ملی و برخی از وزیران مثل چاک هاگل وزیر دفاع و جان کری، وزیر خارجه. اکثر تحلیل گران همین امر را موجب کوتاه‌شدن دیدگاه استراتژیک باراک اوباما در سیاست‌هایش اعلام کردند. با مقایسه همه این‌ها باید گفت در ریاست جمهوری دونالد ترامپ ما شاهد اختلاف بین او و همه اعضای کابینه هستیم. او از همان نخستین روزهای حضور در کاخ سفید، وزیران و معاونانش را از خارج از حوزه‌های دیپلماتیک مرسوم برگزید. یکی از آن‌ها بازرگان و تاجر و دیگری یک نظامی سابق بود، کسانی که دیدگاه ایدئولوژیک واحدی نداشتند. هیچ‌یک از وزیران یا معاونان ترامپ از بین نخبگان نیامده‌اند یا پیوندی با آن گنجینه متراکم کارشناسی در حوزه سیاست خارجی ندارند. خلاصه این که روند دولت ترامپ در سیاست خارجی پیش‌بینی‌ناپذیر است.

نگاهی به جریان‌های شیعی عراق ۸ ماه مانده به انتخابات پارلمانی

تولد سه‌گانه حکیم، صدر، العبادی؟

سید رضا قزوینی غرابی
international@khorasannews.com

با این که هشت ماه به انتخابات پارلمانی در عراق مانده و قانون انتخابات هنوز در کش و قوس مخالفان و موافقان پارلمانی است، تحرکات گسترده‌ای در احزاب و گروه‌های سیاسی از هم اکنون آغاز شده است. کردها به دلیل آن که درگیر موضوع همه‌پرسی استقلال هستند، کمتر از سنی‌ها و شیعیان درگیر فضای انتخابات و جبهه‌بندی‌ها شده‌اند. اما در میان شیعیان –مانند اهل سنت– فضای حاکم بر ائتلاف‌های احتمالی و شکل ورود احزاب به این انتخابات همچنان غبار آلود است. تحولات سریع سیاسی در جریان‌های شیعی و اظهار نظرهای گوناگون و متناقض که بسیاری از آن‌ها از سوی رسانه‌های وابسته به احزاب مخالف یا رقیب منتشر می‌شود و انکار یا سکوت رهبران احزاب، غبار این فضا را بیشتر کرده است. دیدار سال گذشته مقتدی صدر و ایاد علاوی و اعلام توافق احتمالی این دو گروه برای ائتلاف و حضور مشترک در عرصه انتخابات، این خبر را می‌داد که باید شاهد برهم خوردن ائتلاف‌های موجود و سنتی در جریان‌های شیعی باشیم. سخن از ائتلاف‌های سه‌گانه میان حکیم، صدر و علاوی کم و بیش از همان زمان نیز در فضای سیاسی و رسانه‌ای عراق مطرح شده بود. اما جدایی عمار حکیم از مجلس اعلای اسلامی عراق و تشکیل جریان ملی حکمت، سفر مقتدی صدر به عربستان سعودی، به همراه انتشار اخباری مبنی بر دعوت از حکیم و علاوی برای سفر به ریاض، گمانه‌زنی‌ها برای تشکیل ائتلافی سه یا چهار گانه را که مورد تأیید ریاض و آمریکاست تقویت کرد، ائتلافی که درست در نقطه مقابل جریان نوری المالکی معاون رئیس جمهور و الحشد الشعبی قرار می‌گیرد. جریان صدر با آن که از سال گذشته با الوطنیة (علاوی) دیدارهایی برای همکاری مشترک داشته اما تا این لحظه اصول این همکاری و مبنای آن در حد ابتدایی و اولیه بوده و وارد مراحل جدی نشده است. نزدیکی علاوی به عربستان و سفر اخیر صدر به این کشور و سخن از تلاش سعودی‌ها برای نزدیکی برخی جریان‌های شیعی به یکدیگر، گمانه‌ها درباره امکان تشکیل ائتلاف میان دو جریان را بیشتر کرده است. این که جریان اسلام‌گرای صدر و جریان سکولار و نزدیک به آمریکای علاوی خواهند توانست زیر یک سقف گرد هم آیند یک پرسش جدی است؟ آیا خصومت مشترک این دو با المالکی می‌تواند عاملی برای به نتیجه رسیدن ائتلاف این دو باشد. علاوه بر این‌ها، ائتلاف احتمالی سه‌گانه العبادی، حکیم و صدر نیز قطعی به نظر نمی‌رسد. رسانه‌ها و برخی افراد از تصمیم العبادی برای تکرار سناریوی جدایی حکیم از مجلس اعلا و کناره‌گیری سلیم الجبوری از حزب اسلامی، برای انشقاق از حزب الدعوه و ائتلاف دولت قانون و حضور مستقل در انتخابات خبر می‌دهند. العبادی تاکنون این موضوع را انکار کرده است. اختلافات مالکی و العبادی دلیل تلاش‌های احتمالی العبادی برای جدایی از دولت قانون برشمرده شده است اما منابع نزدیک به حزب الدعوه خبر انشقاق را رد می‌کنند. آن‌ها معتقدند این حزب برای جلوگیری از جدایی داخلی و تضعیف نشدن جریان شیعی با شکل کنونی وارد انتخابات خواهد شد و المالکی با نخست وزیری العبادی موافقت خواهد کرد. این که العبادی چقدر به دوره دوم نخست وزیری خود و جایگاهش در حزب الدعوه اطمینان داشته باشد به نظر می‌رسد عامل تعیین کننده‌ای در ماندن او در دولت قانون خواهد بود. چنان چه این نظر را بپذیریم عملا العبادی از ائتلاف سه‌گانه مزبور حذف خواهد شد و انتظار تشکیل ائتلاف شیعی جدی را باید محصور در حکیم و صدر دانست، ائتلافی که به خوبی می‌داند اکنون با اضافه نشدن العبادی به این دو ضلعی، کار سختی را در برابر رقیب در پیش رو دارد. این رقیب یک برگ برنده قوی دارد و آن الحشد الشعبی است. تا این جای کار به نظر می‌رسد الحشد با فهرستی جداگانه وارد انتخابات می‌شود. احتمال ائتلاف نهایی دولت قانون با فهرست الحشد نیز بالاست. ترکیب الحشد، المالکی و العبادی می‌تواند این جریان را به باثبات‌ترین ائتلاف انتخاباتی در جریان شیعی تبدیل کند. هرچند پروپاگاندای تبلیغاتی جریان‌های داخلی عراق و منطقه‌ای تلاش می‌کنند تا نشان دهند عربستان سعودی می‌تواند عاملی برای کنار هم قرار دادن حکیم، علاوی، صدر و العبادی باشد اما توانایی سعودی‌ها و حتی آمریکایی‌ها در کنار هم قرار دادن این افراد به ویژه وارد کردن حکیم و العبادی به جریانی که مورد حمایت ریاض یا واشنگتن باشد جای تردید است. حکیم با وجود جدایی از مجلس اعلا و العبادی با توجه به حمایت آمریکا از وی بعید است ارکان ائتلافی بشوند که در نقطه مقابل جمهوری اسلامی ایران قرار بگیرد. البته این به آن معنا نیست که این افراد در مدار تمایل تهران در عراق حرکت می‌کنند. توجهات سیاسی این دو شخصیت سیاسی و تمایل واقعی آن‌ها برای ایفای نقش مستقل روشن است اما حضور در جریان و ائتلافی که عملا مورد حمایت‌های سعودی و آمریکا باشد در شرایط فعلی عملی به نظر نمی‌آید. به هر جهت هر چه در رسانه‌ها درباره ائتلاف‌های جدید گفته می‌شود تا این جا بخشی از یک پروپاگاندا است که قسمت بزرگی از آن در مدار تمایلات بازیگران منطقه‌ای می‌چرخد.

مصاحبه خواندنی نیویورکر با ۸ مقام سابق سیاست خارجی آمریکا

جهل مخوف ترامپ
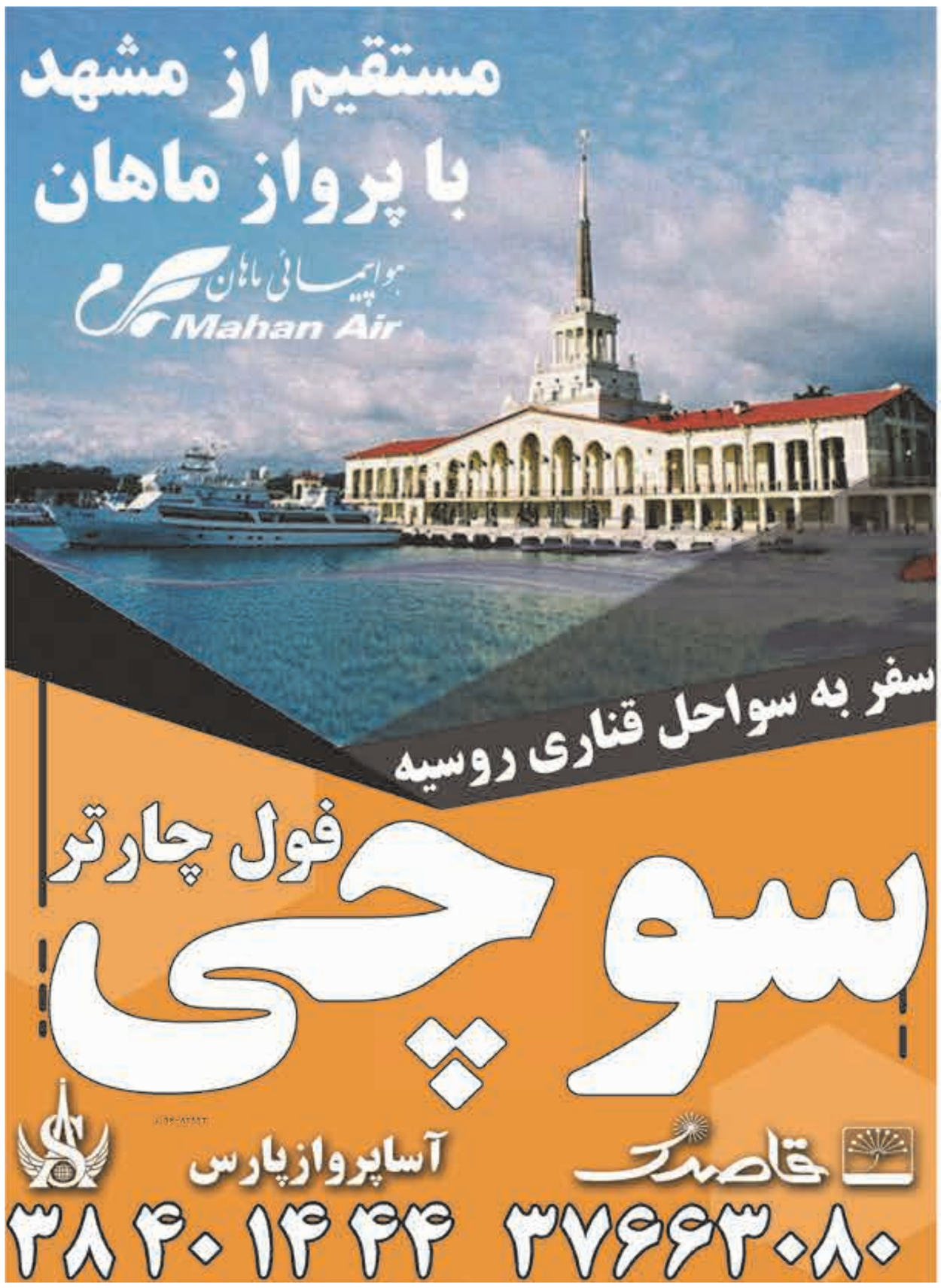
کامیار– هفته گذشته مکس بوت، محافظه کار کهنه کاری که به سه رئیس جمهور جمهوری‌خواه در سیاست خارجی مشاوره داده است، گفت: روی کامپیوترش یک فایل دارد با عنوان "فایل حماقت‌های ترامپ". کنارش یک فایل دیگر دارد "فایل دروغ‌های ترامپ". مطمئن نیست الان حجم کدام‌شان بالاتر است. وی می‌گوید: "شانه به شانه هم پیش می‌روند." به گزارش نیویورکر، شش ماه از دوران ترامپ می‌گذرد، مقامات سیاست خارجی که در هشت دولت قبلی حضور داشته‌اند در مصاحبه با ما گفتند از این که رئیس جمهور این قدر درباره مسائل دنیا نادان است، مبهوت و وحشت‌زده‌اند. بوت که هم اینک پژوهشگر ارشد در شورای روابط خارجی است، می‌گوید: "به نظر به اندازه ۲۰ ژانویه (روز تحلیف) از همه چیز بی اطلاع است." مقامات سابق در سیاست خارجی می‌گویند گاف‌های دردناک ترامپ در عرصه عمومی نشانه آن است که او مطالعه نمی‌کند، به روز نیست و به خلاصه گزارش‌هایی که به او داده می‌شود، گوش نمی‌کند. این بهانه که تازه کار است دیگر خریداری ندارد. جئوفری کِمپ، که در دولت فورد در پنتاگون کار می‌کرده و در دولت ریگان عضو شورای امنیت ملی بوده است، می‌گوید: "ترامپ جهل مخوفی درباره دنیای کنونی تاریخ و تعاملات گذشته آمریکایی‌ها دارد. وی امتناع سختکوشانه‌ای درباره کسب دانش عمیق دارد، امری که عملا سلف‌های وی در نهایت کسب کردند یا دیدگاهی در آن زمینه داشتند." انتقاد از دونالد ترامپ در میان دموکرات‌هایی که در پست‌های ارشد امنیت ملی حاضر بودند، قابل پیش‌بینی و شایع است. اما به طور خاص جمهوری‌خواهان –که به لحاظ تاریخی در سیاست خارجی جاه‌طلب هستند – به دلیل گام‌ها و مواضع اشتباه رئیس جمهور دردمند هستند، به همین سیاق مقامات سابق ارشد اطلاعاتی که تاکنون از انتقاد علنی از رئیس جمهور اجتناب کرده‌اند. مایکل هایدن، ژنرال بازنشسته و چهار ستاره و رئیس سابق سی‌آی‌ای و آژانس امنیت ملی می‌گوید: "رئیس جمهور درک اندکی از بستر اموری که در حال وقوع در دنیا است دارد و حتی علاقه اندکی دارد تا به حرف آن‌هایی که می‌خواهند به او درکی دهند گوش دهد. کم صبری او، خودرای بودنش و گرایش وی به اقدام، همه مربوط به زمان حال است. از مقامات جمهوری‌خواه و اطلاعاتی ارشد در هشت دولت پرسیدیم به نظرشان رئیس جمهوری برای موفقیت در صحنه جهانی به چه چیزی احتیاج دارد. پاسخ‌ها متعدد بود؛ پذیرش این واقعیت که روس‌ها دوست آمریکا نیستند، بیش از این اروپایی‌ها را که دوستان ما هستند از خود بیگانه نسازد، حقوق بشر –یکی از بنیان‌های اصولی هویت آمریکایی– را ترویج دهد و اولویت خود را سفر به کشورهایی همچون عربستان سعودی و لهستان که وی را محدود می‌سازد قرار ندهد. بفهمد که برنامه هسته‌ای کره شمالی نمی‌تواند به چین سپرده شود، به هر حال حتی اگر بتواند، این مسئله را به تنهایی حل نمی‌کند و همچنین باید دریابد که گزینه‌های نظامی محدود است. بفهمد بیرون آمدن از قراردادهای تجاری همچون شراکت ترانس-پاسفیک اقتصاد چین را تقویت می‌کند و نفوذ جهانی این کشور را افزایش می‌دهد و به ضرر آمریکاست. از قلدری کردن در برابر همتایان خود دست بردارد و در مورد پرونده قضایی روسیه با همکاری در تحقیقات به جای بی‌اعتبار کردن آن، کمک کند تا آن را پشت سر بگذارد. دیوید گاردون، رئیس بخش سیاست گذاری وزارت امور خارجه دوران کاندولیزا رایس در دولت جورج بوش می‌گوید: "فقدان دانش او مقیاسی بی حد و مرز دارد و مرا مبهوت خود کرده است. من کسی هستم که از آغاز انتظارات اندکی داشت. "اشتباه‌های سیاسی ترامپ –کوچک یا بزرگ– هزینه بالایی داشته است. جان مک لافین، که در دولت هفت رئیس جمهور از ریچارد نیکسون تا جورج بوش در سی‌آی‌ای کار کرده است، می‌گوید: "رهبری آمریکا در جهان، خیلی واضح است –البته ظاهرا برای او نیست– که برای موفقیت ما حیاتی است، و ۸۰ درصد اعتبار این رهبری به مواضع رئیس جمهور بستگی دارد." وی در سال‌های آخر کاری خود مدیر اجرایی سی‌آی‌ای بود و در ادامه می‌گوید: "ترامپ فکر می‌کند اگر یک تکه کیک شکلاتی در مار-ئه-لاگو به شی جین پینگ داده معنایش این است که باوی وارد رابطه شده است. او به مثابه غیرآماده‌ترین رئیس جمهور تاریخ در سیاست خارجی ظاهر شده است." مک لافلین اضافه می‌کند: "رهبری ما در دنیا دارد از بین می‌رود و از دست‌هایمان سر می‌خورد."